

PÁLYAMŰ

82.E/2024.(II.20.) OBHE határozattal
a Zalaegerszegi Törvényszék Büntető Kollégiuma
kollégiumvezetői
tiszttségének betöltésére kiírt
az Országos Bírószági Hivatal (OBH)Elnöke által a
pályázati felhívásra

Dr.Gaider Bálint

Zalaegerszeg, 2024. április 01.

I.

Bevezetés

A Zalaegerszegi Törvényszék Büntető Kollégiuma kollégiumvezetői álláshelyének betöltésére a pályázatot az Országos Bírósági Hivatal (OBH) Elnöke a 82.E/2024.(II.20.) OBHE határozattal írta ki.

A kollégiumvezetői álláshelyet jelen pályamű benyújtásával megpályázom.

21 éve dolgozom a bírósági szervezetrendszerben. Fogalmazó korom óta kerestem a kihívásokat, a folyamatos fejlődési és tanulási lehetőségeket és mindig arra törekedtem, hogy a megszerzett tudásommal a szervezetrendszer működését segítsem és szolgáljam. Az ítélkező tevékenység mellett bírói működésem során mindvégig figyelmet fordítottam arra, hogy tudásomat, képességeimet más területeken is folyamatosan bővítsem és a közösség javára hasznosítsam. Ez a cél vezérelt szakszervezeti vezetőként, a Bírói Tanács és az Országos Bírói Tanács tagjaként, a Kollégium tagjaként vagy akár a jövő generáció oktatása során. Kollegáimmal mindig kiegyensúlyozott, jó kapcsolatra, támogató együttműködésre törekedtem.

Az eddig megszerzett tudásom és tapasztalataim birtokában, úgy érzem, hatékonyan meg tudnék birkózni a kollégiumvezetői pozíció nyújtotta kihívásokkal.

A Zalaegerszegi Törvényszék működésével kapcsolatos rövid és hosszú távú terveimet a pályázatban kiírt szempontoknak megfelelően ismertetem. Azokat az OBH elnöke által meghatározott stratégiai céloknak, a Bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) kollégiumvezetőre vonatkozó rendelkezéseinek és a Zalaegerszegi Törvényszék elnöke által megfogalmazott közép és hosszú terveknek a szem előtt tartásával fogalmaztam meg.

Az OBH elnöke stratégiai célokként az alábbiakat határozta meg:

- a bíróságok az alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék és a független bírók magas színvonalon és időszerűen, hatékonyan ítélkezzenek,
- az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása,

- tárgyi feltételek biztosítása, azok optimális elosztása és hasznosítása,
- a bírósági szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége,
- a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése,
- a képzési rendszer fejlesztése, együttműködés a többi hivatásrenddel.

A **Zalaegerszegi Törvényszék elnökének** 2023. évről szóló beszámolója és így az előttünk álló időszakra általa megfogalmazott célok és tervek jelen pályázat megírásakor még nem ismertek. A 2022. évre vonatkozó beszámolóban meghatározott célok azonban iránymutatást adhatnak a jövőre nézve is. Ilyen, az ítélkezés hatékonyságát segítő célként határozta meg a törvényszék elnöke a bírói, bírósági titkári teammunka program fenntartását, a 2 és 5 éven túli ügyek számának csökkentését, a beszédleíró programok hatékonyabb használatát. Az emberi erőforrások hatékony felhasználása körében célként fogalmazta meg az összevont polgári-büntető leíró irodák működésének elindítását. Ezzel összefüggésben az elméleti és gyakorlati képzések megszervezését, mentorok kijelölését, beszámoltatást, a bírók részére helyi szakmai képzések szervezését, a tisztviselők, írnokok számára tanulóköri jellegű workshopok szervezését.

A **kollégium, mint szervezeti egység** fogalmát és működését törvényi szinten a Bszi. határozza meg a 154. és 155.§-ban. Ugyanezen törvény rögzíti a 124.§-ban a kollégiumvezetői feladatokat. A törvény rendelkezéseit az OBH Elnökének a Bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzatról szóló 6/2015. (XI.30.) OBH utasítása (Igazgatási szabályzat) 28.§-a, a Zalaegerszegi Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzatának 29.§-a és a Zalaegerszegi Törvényszék Büntető Kollégiumának Működési Szabályzata részletezi.

A **Bszi. rendelkezései** szerint a **kollégium** meghatározott ügyszakba beosztott bírák testülete, amelyet a kollégiumvezető vezet. A törvényszéken a büntető kollégium tagjai a törvényszék bírái, továbbá általuk a törvényszék területén működő járásbíróságok bírái közül 6 évre választott bírák. A kollégium véleményt nyilvánít – a járásbírói állásra benyújtott pályázat kivételével – a bírói álláspályázatokról, részt vesz a bíró szakmai tevékenységének értékelésében, véleményezi az ügyelosztási rendet, véleményt nyilvánít a vezetői álláspályázatokról, kezdeményezheti a bírósági vezető vizsgálatának elrendelését vagy felmentését és ellátja a törvény által meghatározott egyéb feladatokat.

A Bszi. rendelkezési szerint a **kollégiumvezető** szervezi a kollégium munkáját, évente beszámol a kollégiumnak a pályázatához csatolt pályaművében szereplő – az adott időszakra vonatkozó – tervek megvalósulásáról, a megelőző naptári évben kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről és ellátja a jogszabály, az OBH elnökének szabályzata vagy az OBH elnökének határozata, továbbá a bíróság szervezeti és működési szabályzata szerint hatáskörébe utalt igazgatási feladatokat.

Az **Igazgatási szabályzat** szerint továbbá a kollégiumvezető az egységes jogalkalmazási gyakorlat elősegítése érdekében figyelemmel kíséri és elemzi a bírák, a felülvizsgálati, másodfokú vagy felülvizsgálati ügyeket tárgyaló tanácsok ítélkezési tevékenységét; összegyűjti és elemzi, szükség esetén a kollégium elé terjeszti a vitás jogalkalmazási kérdéseket; összehívja a kollégium ülését és a napirendhez kapcsolódó előterjesztés előkészítéséről gondoskodik; évenként összegzi a tanácselnökök feljegyzéseinek általánosítható tapasztalatait, hasznosításukat előkészíti. A kollégiumvezető ellenőrzi továbbá a kollégiumon belül az eljárási határidők és ügyviteli szabályok megtartását, ennek érdekében betekint az eljáró bíró vagy a tanácselnök által a Bűsz. előírásai szerint vezetett nyilvántartásba. A törvényszék kollégiumvezetője e feladatot a kollégium illetékességi területéhez tartozó járásbíróságokon is ellátja. A kollégiumvezető ellátja a jogegységi eljárással összefüggő, a Bszi. 26. § (3) bekezdése szerinti feladatokat, az elvi határozatokat (elvi döntéseket) rendszerezi, elemzi; ellátja a bírósági titkárok, a bírósági fogalmazók, a bírósági ügyintézők és az egyéb igazságügyi alkalmazottak képzésének a szakmai irányítását, felügyeletét; közreműködik a bírák ítélkező tevékenységének vizsgálatában, a bírák munkájának értékelésében; a közérdekű bejelentések és a panaszügyek intézésében részt vesz; javaslatot tesz – a szolgálati út betartásával – a jogalkalmazás egységének biztosítása érdekében a Kúria kollégiumvezetőjének és az ítélőtábla elnökének a jogegységi eljárás indítványozására; irányítja és szervezi a tanácselnöki feljegyzések ismertetését; ellátja azokat a feladatokat, amelyeket a Bszi., egyéb jogszabály, az OBH elnökének szabályzata, határozata, intézkedése, valamint a szervezeti és működési szabályzat a hatáskörébe utal. A kollégiumvezető előterjeszti – a szolgálati út betartásával – az ítélkezést segítő, támogató, központi intézkedést igénylő javaslatát, különösen a képzés, jogszabályalkotás, szabályzatalkotás - módosítás körében; javaslatot tesz fegyelmi, kártérítési eljárás kezdeményezésére, megindítására; ellátja a bírósági határozatok anonimizálásával és közzétételével kapcsolatban a bíróságokra háruló feladatok végrehajtásáról szóló OBH utasításban számára meghatározott feladatokat.

A **Zalaegerszegi Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzata** 29.§(1)-a kollégiumvezetői feladattá teszi továbbá a közérdekű bejelentésekkel és panaszokkal kapcsolatos eljárás rendjéről szóló 7/2018.(VII.11.) OBH Utasítás által nem kizárólag a törvényszék elnökének hatáskörébe utalt közérdekű bejelentésként és panaszként iktatott beadványok előzetes vizsgálatát, szükség esetén továbbítását és elbírálását; valamennyi perképviselési ügyben a beadványok tervezeteinek elkészítését; a jogszabályok és a közjogi szervezet szabályozó eszközök tervezeteinek véleményezésével összefüggő teendők ellátását.

II.

A Zalaegerszegi Törvényszék büntető ügyszakának jellemzői

A kollégium működésére vonatkozó tervek ismertetését megelőzően szükségesnek tartom áttekinteni a Zalaegerszegi Törvényszék és az illetékességi területén működő járásbíróságok büntető ügyszakának főbb jellemzőit a 2023. évre vonatkozó kollégiumvezetői beszámoló és a törvényszék statisztikusa által rendelkezésre bocsátott adatok tükrében.

A Zalaegerszegi Törvényszék büntető kollégiuma a kollégium döntése alapján jelenleg 11 tagú. 7 törvényszéki bíróból, mint állandó tagból és emellett 4 hat évre megválasztott járásbírószágon szolgálatot teljesítő bíróból áll. A 4 választott tag egyike 2024.03.01. napjával áthelyezésre került a Keszthelyi Járásbírószágról a Zalaegerszegi Törvényszékre törvényszéki bírói beosztásba. Erre figyelemmel a kollégiumnak jelenleg csak 3 választott tagja van, a Zalaegerszegi, a Nagykanizsai és a Lenti Járásbírószágon 1-1 bírójával. A Keszthelyi Járásbírószágon a kollégiumban jelenleg képviselése nincs. A negyedik járásbírószágon tag megválasztása pályázatomban megírásakor folyamatban van, arra várhatóan 2024. április közepén kerül sor.

A **Zalaegerszegi Törvényszék** büntető ügyszakos bírójának engedélyezett létszáma a 20.SZ/2023.(II.3.) OBHE. határozat alapján 2023.február 15. napjától 7 fő. Figyelemmel arra, hogy 2023. évben egy törvényszéki bíró eredményes pályázatot nyújtott be a Fővárosi Törvényszékre, 2023. év végén ténylegesen csak 6 bíró teljesített a törvényszéken szolgálatot. A megüresedett álláshely 2024.03.01. napjával került betöltésre az OBH Elnökének 74.E/2024.(II.15.) OBHE határozatával. A törvényszéki bírák valamennyien jelentős, több, mint 15 év bírói tapasztalattal rendelkeznek.

A Zalaegerszegi Törvényszék működésére jellemző, hogy az **elsőfokú büntető ügyeket** alapvetően egy bíró intézi, aki a gazdálkodással összefüggő bűncselekmények elbírálása kapcsán jelentős tapasztalattal és szakirányú képzettséggel is rendelkezik. Kizárása esetén vagy az egyenlő munkateher biztosítása érdekében az ügyelosztási rendben meghatározottak szerint a többi törvényszéki bíróra is kiosztásra kerülhet elsőfokú büntető ügy. 2024.03.01-ig a gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekményeket az eljárási törvény szerint kötelezően hármas tanácsban kellett elbírálni. A tanácsok kialakítására alapvetően a gazdasági szakirányú képesítéssel szintén rendelkező másik tanácselnöknek, a jelenlegi kollégiumvezetőnek, illetve jómagamnak, mint adójogi szakjogász képesítéssel szintén rendelkező bírónak a figyelembe vételével került sor. A kötelező hármas tanácsban történő eljárást a büntető jogi tárgyú és ehhez kapcsolódóan egyéb törvények módosításáról szóló 2023. évi XCVII.tv. megszüntette. Ezt követően a jövőben ezen ügyekre is a Büntető eljárásról szóló 2017. évi XC.tv. (Be.) általános szabályai az irányadók, azaz az elsőfokú bíróságnak csak akkor kell tanácsban eljárnia, ha az egyesbíró az ügyet tanács elé utalja. A folyamatban levő ügyekben az átmeneti szabályozás lehetővé teszi, hogy a korábban három tagú tanács előtt indult ügyben a tanács elnöke - külön döntés nélkül – mint egyesbíró járjon el. Ismereteim szerint valamennyi folyamatban levő gazdálkodást érintő kiemelt ügyben így jár el a törvényszék.

Kiemelendőnek tartom, hogy az elsőfokú ügyek intézését meghatározóan, szinte egyedülként végző tanácselnököt 2024. januárjában az Országos Bírói Tanács (OBT) tagjának választották. Az ebből eredő munkaterhe, valamint az OBT tagságra figyelemmel számára biztosított tárgyalási kedvezmény okán a jövőben szükségessé válhat, hogy a többi törvényszéki bírónak nagyobb részt kell vállalnia - az ügyelosztási rendben foglaltak szerint - az elsőfokú ügyek intézésében.

A **törvényszéki másodfokú ügyek** intézését lényegében másfél tanács látja el. Az 1.Bf. tanács intézi a másodfokú peres ügyeket, összetétele alapvetően stabil. A törvényszék egy hosszú szolgálati idővel rendelkező, tapasztalt tanácselnőke vezeti jómagam és egy további előadó bíró működése mellett. A tanács tagjai 2023.09.15. napjától 2024.03.01. napig büntetés-végrehajtási bíróként is eljártak, tekintettel arra, hogy a feladatot korábban ellátó törvényszéki bíró 2023. szeptemberében áthelyezésre került a Fővárosi Törvényszékre és a megüresedett álláshely csak 2024.03.01. napjával került betöltésre. A 2.Bf. tanácsban a tanácselnöki teendőket a jelenlegi kollégiumvezető látja el, tagja a törvényszék elnöke és 2023.09.15-ig tagja volt a büntetés-végrehajtási bíró. A 2.Bf. tanács működésében 2023.09.15-től részt vállal a törvényszéki

elsőfokú ügyeket tárgyaló tanácselnök, valamint az 1.Bf. tanács két előadó bírója is. A 2024.03.01. naptól büntetés-végrehajtási bírói feladatokat ellátó bíró a 2.Bf. tanács működésébe még nem került bevonásra, figyelemmel arra, hogy a büntetés-végrehajtási bírói feladatok ellátása mellett 2024.12.31. napig kirendelésre került a korábbi szolgálati helyére az ott 2024.02.29. napján folyamatban levő ügyeinek befejezésére. A 2.Bf. tanács referádáját alapvetően a nyomozási bírói határozatok felülbírlata, valamint az 1.Bf. tanács kizárásával érintett ügyek felülbírlata képezi.

2023.11.15. napjától eredeti ítélezési tevékenységének megtartása mellett további 1 járásbírói bíró kirendelésére került sor a törvényszékre a másodfokú tanácsok működésének biztosítása érdekében. Amennyiben a kizárási szabályok miatt teljes tanácsok megalakítása másképp nem volt lehetséges, úgy az ügyelosztási rendben meghatározottak szerint a törvényszék civilisztikai ügyszakos bírója is részt vett és részt vesz egy-egy ügy elbírálásában.

A büntetés-végrehajtási bírói feladatokat jelenleg egy törvényszéki bíró látja el, azonban a törvényszék valamennyi további bírója is rendelkezik büntetés-végrehajtási feladatokra kijelöléssel, melyet a büntetés-végrehajtási bíró esetleges távolléte vagy kizárása indokol.

A törvényszéken büntető ügyszakban jelenleg egy titkár tevékenykedik, aki saját hatáskörben büntetés-végrehajtási ügyeket intéz és teammunka program keretében segíti a törvényszéki bírók tevékenységét.

A **Zalaegerszegi Járásbíróság** büntető bíróinak engedélyezett létszáma 5 fő, a járásbíróság elnökével és csoportvezetőjével együtt. A tényleges tárgyalóbírói létszám jelenleg teljes. Az 5 ítélező bíróból 1 határozott időre kinevezett, kinevezésére 2023-ban került sor. A további 4 bíró jelentős szakmai gyakorlattal, tapasztalattal rendelkezik. Egy bíró fő tevékenysége a nyomozási bíró hatáskörébe tartozó ügyek elbírálása az egész megye területére kiterjedő illetékességgel. A Zalaegerszegi Járásbíróság állományába 8 titkár tartozik, akik közül ketten tartósan távol vannak. A ténylegesen eljáró titkárok vegyes referádában dolgoznak, így szabálysértési ügyeket is intéznek. A teammunka program keretében közülük négyen kerültek büntető ügyszakos bíró mellé beosztásra.

A **Nagykanizsai Járásbíróság** engedélyezett büntető bírói létszáma 5 fő. A bíróság elnöke és elnökhelyettese is büntető ügyszakban ítélkezik. A bíróságon 2023. augusztusáig egy bíró tartós távolléte miatt ténylegesen 4 fő ítélkezett, azóta a tényleges tárgyaló bírói létszám teljessé vált. A Nagykanizsai Járásbíróságon 5 bírósági titkár végez büntető ügyszakban tevékenységet, akik azonban vegyes referádát intéznek, szabálysértési ügyek mellett civilisztikai ügyszakban is eljárnak. Közülük hárman büntető bíró mellett vesznek részt a teammunka programban.

A **Keszthelyi Járásbíróságon** 2023. augusztusáig 3 büntető bíró ítélkezett. Ezt követően a korábbi büntető ügyszakos elnök nyugállományba vonulása miatt az ítélkező tevékenységet 2 bíró folytatta, akik közül 1 fő 2024.03.01-vel áthelyezésre került a Zalaegerszegi Törvényszékre. Egy megüresedett álláshelyre a pályázat kiírása elhalasztásra került, majd azt a törvényszék elnöke civilisztikai ügyszakba kérte. A másik megüresedett álláshelyre büntető ügyszakba kezdeményezte a pályázat kiírását a törvényszék elnöke. Jelenleg a járásbíróságon ténylegesen 2 bíró (1 kirendelés alapján) ítélkezik büntető ügyszakban, egyikük ellátja a bíróság elnöki feladatait is, a másik bíró pedig a törvényszéken a büntetés végrehajtási bírói feladatokat. A járásbíróságon vegyes referádában 3 titkár intéz szabálysértési ügyeket.

A **Lenti Járásbíróságon** egy büntető ügyszakos bíró ítélkezik, aki egyben a járásbíróság elnöke is. Tevékenységét büntető, illetve szabálysértési ügyszakban 1 titkár segíti.

A járásbíróságokon szolgálatot teljesítő bírókról szintén az mondható el, hogy jelentős bírói tapasztalattal rendelkeznek. Csak a Zalaegerszegi Járásbíróságon dolgozik határozott időre kinevezett büntető bíró, akinek munkáját instruktorként a járásbíróság csoportvezetője segíti. Több bíró mentorálásban nem részesül.

III.

A Zalaegerszegi Törvényszék Büntető kollégiumának működésével kapcsolatos rövid és hosszú távú tervek ismertetése

III.1. Az ítélkezés időszerűsége

A **Zalaegerszegi Törvényszékre és az illetékességi területén működő járásbíróságokra** érkezett peres és nemperes büntető ügyek számának alakulását az alábbi táblázatok mutatják.

(Forrás: a Zalaegerszegi Törvényszék büntető kollégiuma vezetőjének a 2023. évi tevékenységéről szóló beszámolója és a törvényszék statisztikusa által a 2024.02.29. napig érkezett ügyekről szolgáltatott adatok.)

Peres ügyek 2020-2024. II. hó

Év	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
2020. év	726	727	299
2021. év	666	693	262
2022. év	683	650	295
2023. év	781	735	341
2024. év 1-2. hó	124	158	307

Nemperes ügyek 2020-2024. II. hó

Év	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
2020. év	2724	2631	215
2021. év	2812	3139	175
2022. év	3020	3025	161
2023. év	3055	3036	178
2024. év 1-2.hó	505	541	142

A peres ügyek vonatkozásában megállapítható, hogy a 2020. és 2021. között az ügyérkezést jellemző erősen csökkenő tendencia 2022-ben megfordult. A növekedés 2023-ra már jelentős, több mint 14%-os volt. A 2024-re vonatkozó időarányos adatok alapján 2024. évre az előző évhez hasonló volumenű peres ügyérkezés prognosztizálható. A befejezett ügyek száma 2022-höz képest 2023-ban szintén növekedett, a növekedés aránya 13%. Az időarányos adatok további növekedést mutatnak. 2024. első két hónapjára vetítve a növekedés aránya mintegy 29 %. Ennek megfelelően a folyamatban maradt ügyek számának növekedése megfordulni látszik.

A nemperes ügyek száma évek óta emelkedő tendenciát mutat. A nemperes ügyérkezés növekedése 2023-ban az előző évihez képest 1%-os volt. Az időarányos adatok 2024-re megközelítőleg ugyanilyen mértékű ügyérkezés csökkenést mutatnak.

A nemperes ügyérkezés növekedésével arányosan növekedett a befejezések száma is. Ebben a körben az időarányos adatok további emelkedést mutatnak. Mindez azt is eredményezte, hogy 2024. február végére a folyamatban levő ügyek számát jellemző emelkedő tendencia megfordult és a folyamatban levő ügyek száma mintegy 20%-kal csökkent. (36 ügy)

A nemperes ügyek számának emelkedése alapvetően a büntető végzés meghozatalára irányuló eljárások és a magánvádas eljárások számának emelkedésére vezethető vissza.

Az egész vármegyére jellemző ügyforgalmi adatokon belül az egyes szervezeti egységek vonatkozásában az alábbiak állapíthatók meg:

Zalaegerszegi Törvényszék elsőfokú büntető ügyszak

Büntető peres ügyek	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
2020.	11	9	13
2021.	24	21	16
2022.	18	22	12
2023.	17	19	10
2024.01-02.hó	3	4	9

Büntető nemperes ügyek	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
2020.	125	122	4
2021.	86	90	0
2022.	102	99	3
2023.	128	129	2
2024.01-02. hó	21	19	4

Az általános adatokkal szemben a **törvényszék elsőfokú büntető ügyszakában** az érkezett peres ügyek száma 2020. és 2021. között jelentősen megemelkedett, több, mint duplájára nőtt. A tendencia ezt követően megfordult és 2021. és 2023. között folyamatos csökkenést mutatott. Az ügyérkezés arányában változott a befejezett ügyek száma is. Kiemelendő, hogy mind 2022-ben mind 2023-ban meghaladta a befejezett ügyek száma az érkezettekét, ami a folyamatban levő ügyek számában is folyamatos csökkenést eredményezett. Az időarányos adatok alapján az ügyérkezésben jelentős változás nem várható, míg a befejezések száma továbbra is emelkedni látszik. A törvényszéken az elsőfokú nemperes ügyek számának alakulása az érkezés és befejezések körében ingadozást mutat. Az utolsó kollégiumvezetői beszámoló ugyanakkor rámutat arra, hogy ezen a téren az elektronikus ügyintézésből fakadó negatívumok még mindig tetten érhetők, ezért érdemi megállapításokra a számadatok nem alkalmasak.

Büntetés-végrehajtási ügyek	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
2020.	1028	1031	155
2021.	865	910	110
2022.	956	950	116
2023.	972	967	121
2024.01-02.hó	140	146	115

A **büntetés-végrehajtási ügyek** tekintetében megállapítható úgy az ügyérkezést, mint a befejezést illetően, hogy a 2020-ról 2021-re bekövetkező jelentős csökkenés után az érkezett és befejezett ügyek száma 2023-ig folyamatosan növekedett. A növekedés aránya 2023-ban közel 2%-os volt. Mindez 2023-ra a folyamatban levő ügyek számának az emelkedését eredményezte. (Szükséges rámutatni arra, hogy 2023.09.15. napjával a törvényszéken korábban büntetés-végrehajtási feladatokat ellátó bíró áthelyezésre került más törvényszékre, így a büntetés-végrehajtási bírói feladatokat a törvényszék 1.Bf. tanácsának tagjai látták el az év hátralevő részében a másodfokú ítélkezési tevékenységük mellett. Igaz ez 2024. első két hónapjára is. A megüresedett álláshely csak 2024.03.01. nappal került betöltésre.) Az időarányos adatok a büntetés-végrehajtási ügycsoportban változást mutatnak. Az érkezések számának korábbi emelkedése megfordulni látszik. Ezzel összhangban a befejezések száma is csökkenő tendenciát mutat, a befejezések száma azonban az előző évvel ellentétben az év első két hónapjában az érkezett ügyek számát meghaladta, így a folyamatban maradt ügyek száma csökkent.

Zalaegerszegi Törvényszék másodfokú büntető ügyszak

Büntető peres ügyek	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
2020.	85	92	12
2021.	117	104	25
2022.	104	91	38
2023.	118	102	54
2024.01-02.hó	22	25	51

Büntető nemperes / egyéb büntető ügyek	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
2020.	278 / 12	278 / 11	17 / 1
2021.	323 / 18	320 / 18	20 / 1
2022.	297 / 13	294 / 14	23 / 0
2023.	334 / 15	339 / 11	18 / 4
2024.01-02. hó	61	64	19

Szabálysértési peres ügyek	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
2020.	23	23	2
2021.	25	23	4
2022.	33	37	0
2023.	20	20	0
2024.01-02.hó	6	6	0

A **törvényszéki másodfokú ügyszakban** a peres büntető ügyek érkezése 2022-ről 2023-ra 13,5 % -os, befejezése 12,5 %-os növekedést mutatott. A folyamatban maradt ügyek száma arányaiban 42 %-kal nőtt. A folyamatban levő ügyek számának növekedése visszavezethető arra, hogy a befejezések számának növekedése nem érte el az érkezések számának növekedési

ütemét. Szükséges azonban rámutatni, hogy az év utolsó negyedében az 1.Bf. tanács egy tagja tartós távollét miatt a munkavégzésben akadályozva volt. Ez az irányadó kizárási szabályok mellett a hatékony munkavégzést nehezítette. Mindezek mellett a korábbi büntetés-végrehajtási bíró már hivatkozott áthelyezése miatt ezen időszakban a büntetés-végrehajtási bírói feladatokat is az 1.Bf. tanács elnöke és előadóbírója látta el. Pozitív változást a Lenti Járásbíróságról egy büntető ügyszakos bírónak a másodfokú tanácsban való eljárásra 2023.11.15. napjától 2024.03.31. napjáig történt kirendelése eredményezett.

Az időarányos adatok az érkezés és befejezések tekintetében is további emelkedést vetítenek előre. Utóbbiak növekedési aránya azonban jelentősebb, így a folyamatban maradó ügyek száma – változatlan tendenciák mellett – 2024. év végére várhatóan kis mértékben csökken.

A nemperes és egyéb büntető ügyek a törvényszék másodfokú büntető ügyszakában 2023-ban - úgy az érkezés, mint a befejezés tekintetében - emelkedést mutattak, a folyamatban maradt ügyek számának minimális csökkenése mellett. Az időarányos adatok fényében ez a tendencia változatlanul érvényesül.

A szabálysértési ügyek száma másodfokú büntető ügyszakban nem jelentős. 2023. év végén folyamatban maradt szabálysértési ügy a törvényszéken nem volt. Az első két hónap adatai tükrében jelentős változás ebben nem várható.

Zalaegerszegi Járásbíróság

Zalaegerszegi Járásbíróság	Érkezett				Befejezett				Folyamatban maradt			
Év	2020.	2021.	2022.	2023.	2020.	2021.	2022.	2023.	2020.	2021.	2022.	2023.
Büntető peres ügyek	230	169	187	234	245	192	184	202	91	68	71	103
Nemperes ügyek	998	1309	1293	1308	981	1315	1287	1306	56	50	56	58
Szabálysértési per	377	312	345	455	388	307	364	430	44	49	56	55
Nemperes szabs.	5283	2594	1678	2097	5325	3057	1707	2022	813	350	321	396

Zalaegerszegi Járásbíróság	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
<i>Év</i>	<i>2024.01-02. hó</i>	<i>2024.01-02. hó</i>	<i>2024.01-02. hó</i>
Büntető peres ügyek	26	43	86
Nem peres ügyek	231	232	57
Szabálysértési per	90	82	61
Nemperes szabs.	320	552	164

Nagykanizsai Járásbíróság

Nagykanizsai Járásbíróság	Érkezett				Befejezett				Folyamatban maradt			
<i>Év</i>	<i>2020.</i>	<i>2021.</i>	<i>2022.</i>	<i>2023.</i>	<i>2020.</i>	<i>2021.</i>	<i>2022.</i>	<i>2023.</i>	<i>2020.</i>	<i>2021.</i>	<i>2022.</i>	<i>2023.</i>
Büntető peres ügyek	210	195	189	236	207	205	173	238	106	96	112	110
Nemperes ügyek	663	693	700	649	626	700	728	646	83	76	48	51
Szabálysértési per	266	457	516	669	270	408	555	647	25	74	35	57
Nemperes szabs.	397	2321	1749	1684	95	2262	1940	1675	305	364	173	182

Nagykanizsai Járásbíróság	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
<i>Év</i>	<i>2024.01-02. hó</i>	<i>2024.01-02. hó</i>	<i>2024.01-02. hó</i>
Büntető peres ügyek	46	54	102
Nem peres ügyek	112	126	37
Szabálysértési per	118	127	48
Nemperes szabs.	295	269	208

Keszthelyi Járásbíróság

Keszthelyi Járásbíróság	Érkezett				Befejezett				Folyamatban maradt			
Év	2020.	2021.	2022.	2023.	2020.	2021.	2022.	2023.	2020.	2021.	2022.	2023
Büntető peres ügyek	136	101	136	136	134	126	115	135	50	25	46	47
Nemperes ügyek	506	547	471	473	484	566	471	469	42	23	23	27
Szabálysértési per	119	147	171	262	121	143	169	259	7	11	13	16
Nemperes szabs.	167	1280	744	983	98	1239	777	952	70	111	78	109

Keszthelyi Járásbíróság	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
Év	2024.01-02. hó	2024.01-02. hó	2024.01-02. hó
Büntető peres ügyek	21	24	44
Nem peres ügyek	56	70	13
Szabálysértési per	39	41	14
Nemperes szabs.	139	184	64

Lenti Járásbíróság

Lenti Járásbíróság	Érkezett				Befejezett				Folyamatban maradt			
Év	2020.	2021.	2022.	2023.	2020.	2021.	2022.	2023.	2020.	2021.	2022.	2023
Büntető peres ügyek	54	60	49	40	40	55	65	39	27	32	16	17
Nemperes ügyek	154	138	144	146	140	148	142	136	16	6	8	18
Szabálysértési per	120	88	96	97	140	100	103	75	16	14	7	29
Nemperes szabs.	65	377	264	305	41	361	285	306	31	47	26	25

Lenti Járásbíróság	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
Év	2024.01-02. hó	2024.01-02. hó	2024.01-02. hó
Büntető peres ügyek	6	8	15
Nem peres ügyek	24	30	12
Szabálysértési per	24	16	37
Nemperes szabs.	36	52	9

A **járásbíróságok** vonatkozásában megállapítható, hogy a büntető peres ügyérkezés a vármegye két nagyobb járásbíróságán, Zalaegerszegen és Nagykanizsán közel azonos arányban nőtt, a Keszthelyi Járásbíróságon stagnál. A Lenti Járásbíróságon ugyanakkor 2023. évre jelentős, közel 20%-os csökkenés volt megállapítható. A nemperes büntetőügy érkezés a nagykanizsai járásbíróságon csökkent, valamennyi többi bíróságon kis mértékben nőtt. Az időarányos adatok a peres ügyérkezésben a Nagykanizsai Járásbíróságon 2024. évre is további növekedést vetítenek előre. A további három járásbíróságon a peres ügyérkezés csökkenő tendenciát mutat, amely a Zalaegerszegi Járásbíróságon az első két hónap adatai alapján jelentős, mintegy 34%-os. (Az év első két hónapjában mindösszesen 26 büntető ügy érkezett erre a bíróságra.) A büntető nemperes ügyek tekintetében az első két hónap adatainak tükrében a Keszthelyi Járásbíróságon csökkenés, a Zalaegerszegi és a Nagykanizsai Járásbíróságon növekvő ügyérkezés prognosztizálható. A Lenti Járásbíróságon az előző évihez hasonló ügyérkezés várható.

A befejezések száma a peres ügyek tekintetében a Lenti Járásbíróság kivételével 2023-ban valamennyi járásbíróságon nőtt, a nemperes ügyek tekintetében a Nagykanizsai Járásbíróságon jelentősebben csökkent, a többi járásbíróságon érdemi változás nem volt kimutatható. A peres ügyek vonatkozásában az első két hónap adatai valamennyi járásbíróságon emelkedést mutatnak az előző évhez képest. Összességében a peres ügyek tekintetében valamennyi járásbíróságon a folyamatban maradt ügyek számának csökkenése várható.

A járásbíróságok büntető ügyek mellett **szabálysértési peres és nemperes ügyekben** is eljárnak. A Zalaegerszegi Járásbíróság a szabálysértési elzárásra történő átváltoztatás iránt indult ügyekben a törvényszék elnökének intézkedése alapján az általános illetékességi

szabálytól eltérően központi szabálysértési bíróságként járt el a megye teljes területére kiterjedő illetékességgel 2020.10.30-ig. Ez a szabálysértési ügyforgalmi adatokban is megmutatkozott. Ezen intézkedést a törvényszék elnöke a 32/2020. (IX.30.) sz. törvényszéki elnöki intézkedéssel megszüntette és 2020.11.01. naptól valamennyi járásbíróság eljár ezen ügyekben az általános illetékességi szabályok szerint. Mindez 2021-től kiegyenlítődést eredményezett az ügyérkezésben a járásbíróságok között. Központi szabálysértési bíróság kijelölése álláspotom szerint továbbra sem indokolt. A járásbíróságok ügyterhe és az engedélyezett bírói és titkári létszáma alapján a jelenlegi rendszer megfelelő és arányos ügyteher elosztást biztosít. A szabálysértési ügyszak tekintetében ki kell emelni azt is, hogy a Nagykanizsai Járásbíróságon szabálysértési ügyeket büntető bírók nem bírálják el az ügyelosztási rend szerint. A Zalaegerszegi Járásbíróságon a büntető bírók kizárólag a gyorsított szabálysértési eljárásokban a heti pihenő és munkaszüneti napokon járnak el a készenléti beosztás szerint, míg a Keszthelyi Járásbíróságon a büntető bírók jelenleg az átváltoztatás iránt indult ügyek intézésében vesznek részt. A szabálysértési ügyeket a Lenti Járásbíróságon is alapvetően titkár látja el. A bírák és a titkárok ügyterhének alakulása fényében a szabálysértési ügyek intézésébe a bírákat nagyobb mértékben bevonni nem látom indokoltnak.

Az időszerűség tekintetében az ügyforgalmi adatok alapján megállapítható, hogy 2023. évben az 1 éven belül befejezett peres ügyek aránya a törvényszéki elsőfokú büntető ügyszakban 68,4 % volt. A Nagykanizsai és a Zalaegerszegi Járásbíróságok az előttük folyó peres ügyek megközelítőleg 90%-t fejezték be 1 éven belül, míg a Keszthelyi és Lenti Járásbíróság mutatói ezt is meghaladják és az előttük folyamatban levő ügyek közel 98%-a 1 éven belül befejezést nyert. A törvényszék másodfokú ügyszakában a peres büntető ügyek 80,4%-a befejezést nyert 6 hónapon belül.

Az elhúzódó ügyek tekintetében megállapítható, hogy 2023. év végén a törvényszéken 2 db 2 éven túli elsőfokú peres ügy maradt folyamatban, ez a folyamatban levő ügyek 20%-t jelenti. Közülük az egyik az 5 éves pertartamot is meghaladta, azonban a gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmény miatt folyamatban levő ügy 2022-ben kijelöléssel érkezett a Zalaegerszegi Törvényszékre. A másik ügy 2024. év elején befejezést nyert, így jelenleg 2 éven túl a törvényszéken 1 ügy van folyamatban.

A **járásbíróságokon** 2023. év végén 9 db 2 éven túli ügy volt folyamatban. (Zalaegerszegi Járásbíróság: 3, Nagykanizsai Járásbíróság: 6) Ez a korábbi évekhez képest emelkedést mutat és alapvetően a Zalaegerszegi Járásbíróság év közben betöltetlen álláshelyére és a Nagykanizsai Járásbíróság egy bírójának tartós távollétére vezethető vissza. 2024. február végére a 2 éven túli ügyek száma a járásbíróságokon 5-re csökkent. A törvényszék másodfokú büntető ügyszakában 2023. végén 1 éven túl az ügyek 3,7%-a azaz 2 db ügy maradt folyamatban.

Igazgatási úton sem a Zalaegerszegi Törvényszéken sem a Járásbíróságokon nem került **soron kívüli ügyintézés** elrendelésére, erre irányuló kérelem sem érkezett 2023-ban. A törvényi szabályozás miatt soron kívüli ügyek intézésével kapcsolatosan időszerőségi probléma nem merült fel, igazgatási intézkedés megtétele nem vált szükségessé.

Álláspontom szerint a vármegye területén működő bíróságok **időszerűségi mutatói** büntető ügyszakban kedvezőek. Kiemelendőnek tartom, hogy a 2023. évről készült kollégiumvezetői beszámoló szerint az időszerűség biztosítása érdekében bírói mulasztás miatt külön igazgatási intézkedésre nem volt szükség. Mindez jól mutatja a bírák felkészültségét, szakmai elhivatottságát.

Céлом a pozitív időszerűségi mutatók megtartása, az eddig elért eredmények további javítása. Mindezek biztosításához szükségesnek tartom a megürült - és a jövőben megüresedő - büntető ügyszakos álláshelyeknek a lehető legrövidebb időn belül történő betöltését. Az ügyérkezési adatok tükrében véleményem szerint a büntető bírói álláshelyek száma a jövőben tovább nem csökkenthető.

Az időszerűség fenntartását, annak javítását szolgálják az Igazgatási Szabályzatban előírt rendszeres és szűrőpróba szerű **ellenőrzések**. Fontosnak tartom, hogy ezek a lehető legnagyobb mértékben a rendelkezésre álló informatikai eszközök és adatbázisok és különösen a BIIR program felhasználásával kerüljenek elvégzésre, úgy hogy azok az ítélkező bírókra a lehető legkisebb mértékben rójanak adminisztratív többlet terheket, adatszolgáltatási kötelezettséget. Az ügyiratok rendszeres figyelemmel kísérése, a kitűzés, napolási, halasztási gyakorlat áttekintése, a tárgyalási napok kihasználtságának nyomon követése lehetővé teszi az ügyek „előregedésének” megelőzését. Az informatikai rendszerek lehetőséget biztosítanak arra, hogy mindez tényleges aktamozgás és a bírók további megterhelése nélkül történjen.

Az ellenőrzéseket illetően utalni kell arra, hogy a kollégiumvezető részére konkrét feladatokat határoz meg a Zalaegerszegi Törvényszék elnökének az ítélkezési tevékenység időszerűségének előmozdítása érdekében meghozott 61/2020.(XII.15.) törvényszéki elnöki intézkedése a 30 napon túl elintézetlen ügyek, az írásbafoglalási késedelmek vonatkozásában, a 2 éven és a 3 éven túl folyamatban levő peres ügyek tekintetében, valamint a büntető ügyek elévülésének megakadályozása érdekében is.

Az időszerűség szempontjából fontosnak tartom az 1 éven túl folyamatban maradt ügyek fokozott nyomon követését, a kellő időben történő beavatkozás ugyanis megakadályozhatja, hogy ezen ügyek később 2 éven túlivá öregedjenek.

Az időszerű ítélkezést segíti a jogszabályváltozásokra, informatikai újdonságokra történő rendszeres figyelem felhívás, melyre a jövőben is nagy hangsúlyt kell fektetni.

Hozzájárul az időszerű ítélkezés biztosításához az **arányos ügyteher elosztás**. Ezzel összefüggésben lényegesnek tartom, hogy a törvényszéken a büntetés-végrehajtási bírói feladatok alapvetően egy kézben maradjanak. A későbbi kizárások elkerülése érdekében - a már kialakult gyakorlattal egyezően - nagy figyelmet kell fordítani a szignálásra a nyomozási bírói határozatok felülbírlata során. A szabálysértési ügyszakban követendőnek tartom a kialakult gyakorlatot, miszerint ezen ügyeket titkárok intézik. E téren azonban a civilisztikai ügyszakos vezetőkkel is rendszeresen egyeztetni kell a titkárok leterheltségének teljes körű átlátása érdekében. A civilisztika területén tapasztalható ügyteher növekedés ugyanis – a titkárok alapvetően vegyes referádája okán – beavatkozást tehet szükségessé a büntető ügyszakban is.

Az időszerű ítélkezést (és egyben a megalapozottságot is) segítik a **tanácselnöki feljegyzések**. Amellett, hogy pozitív visszajelzést is adhatnak a bírónak, egy-egy bírónál vagy akár egy-egy járásbírószágon kialakult helytelen gyakorlatra is rámutathatnak. A tanácselnöki feljegyzésekből levonható általános tapasztalatok ismertetése, azoknak a kollégium előtt történő megtárgyalása pedig a jövőben segíthet kiküszöbölni az ügyek elhúzódását eredményező rossz gyakorlatokat, helytelen eljárásjogi megoldásokat.

Ugyanígy lényegesnek tartom a **hatályon kívül helyezett ügyek tapasztalatainak** rendszeres feldolgozását, azok megtárgyalását, hiszen egy hatályon kívül helyezés nyilván a pertartam elhúzódását eredményezi.

Az egyes szervezeti egységek közti tartós ügyteher eltolódás esetén igazgatási intézkedésre, elsősorban **kirendelésre** kell, hogy sor kerüljön. Ez törvényszékre történő felrendelésnél a bírák szakmai fejlődését is elősegíti, egyes esetekben pedig - a tapasztalatok szerint - gyakorlatilag a törvényes működést is csak kirendeléssel lehetett biztosítani. Amellett, hogy a kirendelés az egységes ügyteher biztosítása érdekében szükségessé válhat, a hosszú, 1 évet meghaladó tartamú kirendeléseket - különösen a törvényszékre történő hosszú időtartamú felrendelést - nem tartom támogatandónak.

Az időszerűség a büntető ítélezés egyik legfontosabb mutatója, azonban leginkább ugyanennyire fontos a magas szakmai színvonalú, megalapozott ítélezés is. Az időszerűség és a megalapozottság egymás mellett kell, hogy érvényesüljön, azok nem lehetnek versengő követelmények. Az időszerűség javítása érdekében megtett minden igazgatási intézkedés esetén ezért vizsgálni kell annak a megalapozottságot érintő lehetséges hatásait is.

III.2. Az ítélezés megalapozottsága

A Zalaegerszegi Törvényszék első fokú büntető ügyszaka ítélezésének megalapozottságát a következő táblázat adatai szemléltetik:

Peres ügyek	Ítéltáblán befejezett ügyek száma	Helybenhagyás	Megváltoztatás	Hatályon kívül helyezés	Egyéb
2021.	9	3	6	0	0
2022.	12	3	7	1	1
2023.	15	4	9	1	1

Az adatokból jól látható, hogy a Pécsi Ítéltábla által 2023-ban felülbírált ügyekből 4 – a felülbírált ügyek 26,7%-a – került helybenhagyásra. 9 ügy – az ügyek 59,9%-a – megváltoztatásra került. Hatályon kívül helyezésre 1 ügyben került sor.

A Pécsi Ítéltábla 2023-ban 2, a Zalaegerszegi Törvényszék által még 2022-ben másodfokon elbírált peres ügyet bíralt el másodfellebbezés folytán harmadfokon. Közülük egy helybenhagyásra került, míg a másik ügyben az ítéltábla a másodfokú felmentő ítéletet hatályon kívül helyezte és az eljárását megszüntette. 2023-ban egy ellentétes döntés miatti fellebbezés felterjesztésére került sor.

A járásbíróóságok ítélkezésének **megalapozottságával kapcsolatos adatokat** a következő táblázat mutatja:

Járásbíróóság	Másodfokon befejezett peres ügyek száma	Helybenhagyás		Megváltoztatás		Hatályon kívül helyezés		Egyéb	
		db	%	db	%	db	%	db	%
Zalaegerszeg	37	12	32,4	19	51,4	2	5,4	4	10,8
Nagykanizsa	24	9	37,5	12	50	2	8,3	1	4,2
Keszthely	23	14	60,9	7	30,4	1	4	1	4,3
Lenti	15	8	53,3	7	46,7	0	0,0	0	0,0

Az adatokból látható, hogy a törvényszéken felülbírált 99 járásbíróósági büntető ügyből 43 helybenhagyásra került, ez a felülbírált ügyek 43,4%-a. A helybenhagyások aránya kiemelkedően jó a Keszthelyi Járásbíróóság felülbírált ügyeiben, meghaladja a 60%-t, de a Lenti Járásbíróóság felülbírált ügyeinek is több mint 53%-a helybenhagyásra került.

Az elsőfokú ügydöntő határozatok megváltoztatásának aránya 44,5%, ami azonban messze menő következtetések levonására nem feltétlenül ad alapot, hiszen az ügyek jelentős részében a büntetés kiszabása körében vagy járulékos kérdésekben került sor megváltoztatásra.

2023-ban a törvényszék az általa felülbírált 99 járásbíróósági ügyből 5-t helyezett hatályon kívül, ami a felülbírált ügyek 5%-t jelenti. Ez a 2022-es évhez képest pozitív változás, ez évben ugyanis 89 felülbírált ügyből 6-ban került sor hatályon kívül helyezésre, ami az ügyek 6,7 %-a volt.

Kúriáról visszaérkezett felülvizsgálati indítvány 2023-ban 8 járásbíróósági, 3 törvényszéki ügyet érintett, melyek valamennyi esetben vagy a felülvizsgálati indítvány elutasításáról, vagy a jogerős döntés helybenhagyásáról rendelkeztek.

Alkotmányjogi kezdeményezés büntető ügyet érintően 2023. évben 1 volt. Az Alkotmánybíróóság az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Az ítélkezés megalapozottságát, annak minőségét tükrözi a felülbírálat mellett az első fokon jogerőre emelkedett döntések aránya, a bírói döntések társadalmi elfogadottsága is.

2023. évben járásbírósi szinten 614 peres ügyet fejeztek be a zalai bírák. Ebből 115 volt a fellebbezett, 99 a 2023-ban másodfokon elbírált ügy. Mindez az elsőfokú döntéseknek az érdekeltek általi nagyfokú elfogadottságát mutatja, a járásbíróságokon befejezett peres ügyek több, mint 80%-a ugyanis első fokon jogerőre emelkedett.

Véleményem szerint a **megalapozottsági adatok kedvező képet mutatnak**. A jövőben az eddig elért eredmények fenntartására, azok további javítására, különösen pedig a hatályon kívül helyezések számának csökkentésére kell törekedni.

A megalapozott ítékezés és a jogegység biztosítása érdekében a kollégiumvezetőnek számos feladata van. Ide sorolható a folyamatosan változó jogszabályi környezet és az informatikai, ezen belül első sorban az elektronikus ügyintézésről érintő fejlesztések nyomon követése, azokról a büntető ügyszakban dolgozó bírák, titkárok, fogalmazók, de szükség szerint más igazságügyi alkalmazottak tájékoztatása. Ugyanígy folyamatos tájékoztatást, figyelemfelhívást kell adni a Kúria büntető ügyszakot érintő, a jogegység érdekében hozott határozatairól és az Alkotmánybíróság határozatairól is.

A figyelemfelhívás és a tudásmegosztás érdekében ki kell használni a belső levelezőrendszer és a törvényszék belső honlapja nyújtotta lehetőségeket.

Az ítékezés megalapozottsága szempontjából a **jogszabályváltozások nyomon követése** mellett talán a legfontosabb kollégiumvezetői feladat az **első és másodfokú tanácsok ítélező tevékenységének figyelemmel kísérése**, a felsőbb bírósági határozatok – különösen a hatályon kívül helyező határozatok - tartalmának nyomon követése, elemzése, az általánosítható tapasztalatok levonása és azok rendszeres megosztása.

Ugyanilyen fontos és az Igazgatási Szabályzatban is rögzített feladat a **tanácselnöki feljegyzések általánosítható tapasztalatainak levonása és azok ismertetése**. A tanácselnöki feljegyzések gyakorlata a törvényszék területén megfelelően működik. 2023-ban 11 tanácselnöki feljegyzés készült, amelyek többnyire negatív megállapításokat tartalmaztak. Ezek véleményem szerint elősegítik az eseti hibákra történő felhívás mellett a helytelenül rögzült gyakorlatok feltárását is.

Pozitív kihatással van az egységes joggyakorlatra, hogy törvényszéki szinten peres ügyekben másodfokon gyakorlatilag csak egy tanács ítélik, alapvetően állandó összetételben. Változatlan bírói létszám mellett ez a pozitív gyakorlat továbbra is biztosítható és álláspontom szerint támogatandó.

Előmozdítja a megalapozott ítélezést a **jogértelmezési kérdéseknek** a kollégium ülésein, szakmai értekezleteken történő **megvitatása**. Ezzel összefüggésben fontosnak tartom ezen ülések megfelelő, lehetőleg írásbeli előkészítését, az előkészítő anyagoknak az érintettek részére történő megküldését annak érdekében, hogy az üléseken valódi érdemi konzultáció legyen lefolytatható. Amennyiben a téma ezt megkívánja, annak előkészítésébe, feldolgozásába továbbra is célszerű a kollégium tagjainak vagy további bírának, titkároknak a bevonása.

Fontosnak tartom a lényeges jogértelmezési kérdések továbbítását az OBH által szervezett **kollégiumvezetői értekezletekre**, a Kúria kibővített büntető kollégiumi ülésére, a Pécsi Ítéltábla büntető kollégiuma üléseire megvitatás céljából. Lényeges kollégiumvezetői feladat az ítélező bírák, valamint a titkárok által felvetett jogértelmezési kérdések folyamatos gyűjtése, továbbítása és az eredmények és megállapítások kollegák részére történő időszaki továbbítása.

A kollégiumvezetőnek a megalapozott ítélezés támogatása érdekében szorosan együtt kell működnie a Zalaegerszegi Járásbíróság büntető csoportvezetőjével, különös figyelemmel arra, hogy utóbbi szabálysértési kapcsolattartói feladatokat is ellát, az egész megyére kiterjedően segíti a szabálysértési ügyintézkést a kollégiumnak azonban – jelenleg – nem tagja.

III.3. Emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása

A Zalaegerszegi Törvényszéken a **büntető ügyszakban engedélyezett létszám** az ügyérkezési adatok fényében a hatékony és időszaki ítélezés biztosításához megfelelő. E körben két dolgot tartok szükségesnek kiemelni. Az arányos ügyteher biztosítása érdekében a törvényszéken 7 ténylegesen ítélező bíró működését szükségesnek látom. E körben az ügyérkezés mellett a szigorú kizárási szabályokra is figyelemmel kell lenni. Mindezekre tekintettel indokoltnak tartom a jelenlegi kollégiumvezető nyugdíjba vonulása esetén megüresedő álláshely mielőbbi betöltését. A törvényszéken figyelemmel kell kísérni azt is, hogy az első fokú ügyeket jelenleg

szinte teljes egészében egyedül intéző tanácselnök 2024. januárjától az OBT tagja lett, az ebből fakadó munkaterhe pedig még nem látható pontosan.

A Keszthelyi Járásbíróságon két ténylegesen ítélkező büntető bíró működését tartom feltétlenül szükségesnek, ezért a 2024. március 1. napján megüresedett álláshely betöltése mielőbb indokolt. A másik, 2023-ban megüresedett álláshelyet tudomásom szerint civilisztikai ügyszakban kérte a törvényszék elnöke kiírni. Az ügyérkezési adatok fényében ezzel magam is egyetértek.

A Zalaegerszegi és Nagykanizsai Járásbíróság létszámhelyzete a tavalyi évben stabilizálódott azzal, hogy a Zalaegerszegi Járásbíróságon egy új bíró kinevezésre került, míg a Nagykanizsai Járásbíróságon egy bíró korábbi tartós távolléte megszűnt. A Lenti Járásbíróságon hosszú évek óta egy büntető bíró ítélkezik. Az ügyérkezésre figyelemmel ennél nagyobb létszám nem is indokolt.

Az egyes járásbíróságok között az ügyteher a központi szabálysértési bíróság megszüntetésével kiegyenlítődött. Folyamatosan figyelemmel kell azonban a kollégiumvezetőnek kísérnie az ügyérkezési adatokat annak érdekében, hogy amennyiben valamelyik szervezeti egységnél jelentős és tartós kilengés történik, a szükséges igazgatási intézkedések - elsősorban kirendelés – alkalmazásával az egyenletes ügyteherelosztás és ezzel párhuzamosan az időszerű ítélkezés biztosítható legyen.

Szabálysértési ügyszak vonatkozásában a jelenlegi ügyérkezési adatok mellett továbbra is követendőnek tartom azt a gyakorlatot, mely szerint a szabálysértési ügyeket elősorban – szinte kizárólag – bírósági titkárok intézik, abban a bírók csak kisebb mértékben vállalnak szerepet. E körben azonban a bírói ügyteher mellett a titkárok leterheltségét is folyamatosan nyomon kell követni, a korábban már ismertettek szerint.

Célszerű továbbá monitorozni a bírósági titkárok rövid és hosszú távú céljait, ki az, aki titkárként kíván hosszú távon is tovább működni, ki az, aki bíróként és ki milyen ügyszakban képzei el a jövőjét. A büntető érdeklődésű titkároknak a teammunka programba való lehető legnagyobb mértékű bevonása indokolt szakmai fejlődésük elősegítése és ezzel párhuzamosan a bírák munkaterhének enyhítése érdekében a Zalaegerszegi Törvényszék elnökének a

törvényszék teammunka programjáról szóló 6/2023. (V.10.) törvényszéki elnök intézkedés rendelkezései szerint. Mindez – közvetve – pozitív hatással lehet az ítélkezés időszerűségére is.

Az emberi erőforrásokkal való gazdálkodás keretében nem csak a bírák, hanem a büntető ügyszakban dolgozó igazságügyi alkalmazottak esetén is figyelemmel kell kísérni a **munkaterhet** és arra kell törekedni, hogy az a lehető leginkább **kiegyenlített legyen**. A Be. változása 2024. március 1. napjától büntető tárgyalásokon ugyan már nem teszi kötelezővé jegyzőkönyvvezető jelenlétét, a magam részéről azonban a jegyzőkönyvvezetővel történő eljárást tartom megnyugtatóbbnak.

Magam is részt vállalom a civilisztikai területen dolgozó igazságügyi alkalmazottak büntető eljárásjogi képzésében a törvényszék elnöke által indított program keretében, melynek célja, hogy a különböző ügyszakban dolgozó igazságügyi alkalmazottak a másik ügyszakban is rendelkezzenek alapvető ismeretekkel. Ezzel a program egyfajta biztonsági tartalékot képez az igazságügyi alkalmazotti állományon belül, melyet a jövőben is támogatok.

III.4. Tárgyi és pénzügyi erőforrásokkal való gazdálkodás

A **tárgyi és pénzügyi erőforrásokkal való optimális gazdálkodás** körében a kollégiumvezető lehetőségei megítélésem szerint korlátozottak, figyelemmel arra, hogy a kollégiumvezetői tevékenység alapvetően szakmai igazgatási tevékenység. A fentiek a törvényszék elnökének a feladatát képezik, akivel kinevezésem esetén e téren – is – maximálisan együttműködök. Véleményem szerint a kollégiumvezető feladata a tárgyi erőforrásokkal kapcsolatban felmerülő igények, problémák elnökhöz történő becsatornázása.

Zala Vármegyében **az ítélkezés tárgyi feltételei optimálisnak mondhatók**. A bírósági épületek, a tárgyalótermek, dolgozósobák berendezésükben, informatikai ellátottságuk terén megfelelők. Az épületek karbantartása, modernizációja folyamatos, mely kiterjed a tárgyalótermekre és a dolgozósobákra egyaránt. Valamennyi büntető bíró önálló irodában dolgozik és rendelkezik saját számítógéppel, illetve otthoni munkavégzést lehetővé tevő informatikai eszközzel is. A központilag telepített programok és alkalmazások hatékonyan elérhetők, a Complex jogtár és a Kúria adatbázisa hozzáférhető. A takarékosági intézkedésekre figyelemmel egyre szélesebb körű a távmunka igénybevételének lehetősége, amely nem csak a bíró kollégák, hanem az igazságügyi alkalmazottak részére is biztosított.

Az informatikai eszközökkel való megfelelő ellátottság és az eszközök hatékony kihasználása mindezt lehetővé teszi, biztosítja továbbá a tényleges iratmozgás nélküli aktatetekintési, felkészülési lehetőségek alkalmazását.

A szabálysértési és büntető ügyszakban használt **tárgyalótermek** hangrögzítővel, számítógéppel, nyomtatóval ellátottak. A Zalaegerszegi Törvényszék és Járásbíróság épületében 2 tárgyaló, a többi járásbíróságon 1-1 tárgyaló távmeghallgatásra alkalmas. A Keszthelyi Járásbíróságon beüzemelésre került továbbá egy mobil távmeghallgatási pont. Ezen tárgyalótermek kihasználtsága már a COVID járvány időszaka alatt nőtt és a járvány elmúltával is magas. Ebben nagy szerepet játszik a társhatóságok igénye, mivel úgy a rendőrség, mint a büntetés-végrehajtás a személyes előállítás helyett a **távmeghallgató** helyiségek és a VIAVideó rendszer igénybevételét szorgalmazza.

A Be. 2024.03.01. napján hatályba lépett módosításai a telekommunikációs eszköz útján biztosított jelenlét alkalmazhatóságának lehetőségét tovább bővítették, ami a rendszer még magasabb kihasználtságát vetíti előre. A leendő kollégiumvezetőnek feladatát kell képezze annak folyamatos nyomon követése, hogy a jogszabályi változás a VIAVideó rendszer kihasználtságát mennyiben befolyásolja, szükségessé teszi-e az infrastruktúra és a rendelkezésre álló kapacitás bővítését, tapasztalatait meg kell osztania a törvényszék elnökével.

Az informatikai eszközök biztosította lehetőségeket nem csak az ítélező tevékenység keretében, hanem más területen is széles körben használják a bírók, úgy a szakmai tárgyú megbeszélések, mint a kollégiumi értekezletek, oktatások lebonyolítása során. Figyelemmel ennek költség és időhatékonyságára, az e körben kialakult jó gyakorlat változatlan fenntartását és a skype igénybevételének szélesebb körű alkalmazását támogatom.

A Zalaegerszegi Törvényszék Degré Alajos Könyvtárában rendelkezésre állnak a jogi munka végzéshez szükséges kommentárok, folyóiratok, szakkönyvek. A kollégiumvezetőnek a könyvtárral folyamatos kapcsolatban kell állnia és a kollegák igényének felmérése után javaslatot kell tennie az igényelt szakirodalom beszerzésére.

III.5. Bíróági integritás

Az OBH elnöke stratégiai célként határozta meg a **bíróági szervezet integritásának, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatóságának, kiszámíthatóságának, ellenőrzöttségének biztosítását.**

A bíróság hatékony, átlátható működésének biztosítékai a Zalaegerszegi Törvényszék honlapján is megismerhető **Szervezeti és Működési Szabályzat (SZMSZ)** és az ügyelosztási rendek.

Az **ügyelosztási rend** előkészítése és aktualizálása a kollégiumvezető feladata. Az ügyelosztási rend az állampolgárok számára garanciális jelentőségű, ezért a kollégiumvezetőnek folyamatosan figyelemmel kell kísérnie az ügyszakot érintő személyi változásokat, bírói kinevezéseket, áthelyezéseket, kirendeléseket annak érdekében, hogy az ügyelosztási rend szükséges módosítása, kollégium által történő véleményezése és közzététele a lehető legrövidebb időn belül megtörténjen. Figyelemmel kell kísérnie továbbá azt, hogy az ügyek kiszignálására mindenkor a hatályos ügyelosztási rendnek megfelelően kerüljön sor, átsignálások csak a legszükségesebb esetben történjenek. Amennyiben a kiosztás főszabályától eltérés történik, az megfelelően az ügyelosztási szabályoknak, következetes és indokolt legyen és figyelemmel legyen az arányos munkateher elosztás követelményére is.

A kollégiumvezetőnek figyelemmel kell kísérnie továbbá, hogy a kizárásra vonatkozó objektív szabályok már a szignáláskor érvényesüljenek. A kollegák figyelmét fel kell hívni arra, hogy elfogultsági okot csak megalapozottan jelentsenek be, különösen az esetlegesen már betárgyalt, hosszabb ideje folyamatban levő ügyekben. A bíróság kijelöléséről döntő tanácsoknak ügyelni kell arra, hogy a kijelölt bíróság meghatározásakor a munkateher mellett annak ügyfél általi megközelíthetősége is figyelembe vételre kerüljön. Ez egyben könnyíti a bírósághoz való hozzáférést is.

Az átláthatóságot nem csak a bíróság, illetőleg az ítélkezési tevékenység körében, hanem a **kollégium szakmai működését** illetően is biztosítani kell. Ezt a célt szolgálja a kollégium SZMSZ-e, így figyelmet kell fordítani annak esetleges aktualizálására. Folytatandó az a gyakorlat, mely szerint a kollégiumi jegyzőkönyvek, kollégiumi határozatok a belső honlapon a lehető legrövidebb időn belül elérhetővé válnak. Emellett az is, hogy a szakmai tárgyú

kollégiumi ülésekre ne csupán a kollégium tagjai, hanem valamennyi bíró és őket érintő tárgykörök esetén az ügyszakban dolgozó titkárok is meghívást kapjanak.

A **panasz ügyek** gyors, szakszerű és objektív elintézését, az ügyfelek pontos és tárgyilagos tájékoztatását kiemelkedő jelentőségűnek tartom. Ennek a bíróságok működésébe vetett közbizalom megtartása szempontjából is alapvető szerepe van.

A hatékony és időszerű ítélkezés biztosítása érdekében a kollégiumvezetőnek igazgatási feladatkörében számos **ellenőrzést** kell elvégeznie. Ennek során ellenőriznie kell pl. az eljárási határidők, ügyviteli szabályok betartását. A bírók ítélkező tevékenységükben függetlenek, ezért a kollégiumvezetőnek mindig a bírói függetlenség maximális tiszteletben tartása mellett kell ellátnia a rá háruló ellenőrzési feladatokat. Célom – a már ismertetettek szerint –, hogy az ellenőrzések lefolytatása során a lehető legkisebb adminisztratív többlet teher háruljon az ítélkező kollegákra.

Fontosnak tartom, hogy a bíró kollegák megfelelő támogatást kapjanak az alaptalan támadások és panaszok esetén, azokkal szemben hatékony védelemben részesüljenek. A bírót személyében ért jogsértés, támadás esetén vizsgálni kell szükséges-e intézkedések megtétele, eljárások kezdeményezése.

Az ítélkező tevékenység átláthatóságát, a közbizalom megőrzését segíti a nyilvánosságnak a jogszabályi keretek közt történő korrekt tájékoztatása a folyamatban levő ügyekről. Lényegesnek tartom a bíróság **sajtó csoportjával** történő hatékony kapcsolattartást és szakmai együttműködést, különös figyelemmel arra, hogy a sajtó szóvivő nem büntető ügyszakban tevékenykedik.

III.6. A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése

Az ügyfelek hatékony jogérvényesítését, a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítését segíti az időszerű és megfelelő tartalommal feltöltött **honlap** működtetése. Kollégiumvezetőként közre kívánok működni abban, hogy a büntető ügyszakot érintően az ügyfelek tájékozódását segítő tartalmak a Zalaegerszegi Törvényszék külső honlapján elhelyezésre, változás esetén frissítésre kerüljenek.

Hatékonynak és hasznosnak tartom a **tanúgondozói rendszer** működtetését, a tanúgondozók tudásának folyamatos fejlesztését, melyben a jelenlegi kollégiumvezető felkérésére évek óta magam is részt veszek. Jelentős mértékben megkönnyíti az ügyintézés (iratbetekintés, beadványok benyújtása stb.) az ügyfélszolgálati irodák működtetése. Lényegesnek tartom, hogy az itt dolgozó kollegák is megfelelő felkészültséggel és alapvető büntető eljárásjogi ismeretekkel rendelkezzenek.

Könnyíti a bírósághoz való hozzáférést az ügyiratokba történő elektronikus betekintés és **elektronikus kapcsolattartás** lehetősége. Az ezen a területen tapasztalható folyamatos technikai és jogszabályi változások nyomon követését, azokra a kollegák figyelmének felhívását alapvető fontosságúnak tartom.

Egyre szélesebb körben kerül alkalmazásra a VIAVideó rendszer, amely az ügyfelek részére is jelentős könnyebbséget jelent. Tapasztalatom szerint amellet, hogy a költségek csökkenését eredményezi mind az ügyfelek, mind a bíróság oldalán, az eljárási cselekményeken történő megjelenési hajlandóságot is növeli az ügyfelek részéről. Ez az ügyek időszerű befejezését is segíti. A rendszer nyújtotta lehetőségek minél szélesebb körű kihasználását ezért támogatom.

III.7. Képzés, együttműködés a többi hivatásrenddel

A magas szakmai színvonalú ítélkezés **felkészült bírák és igazságügyi alkalmazottak** nélkül elképzelhetetlen. Meghatározó jelentősége van ezért annak, hogy a kollegák minél több szakmai képzésen vegyenek részt. Mind a jogszabályok folyamatos változása, mind az informatikai rendszerek fejlődése folyamatos tanulást igényel.

Kollégiumvezetői kinevezésem esetén szorgalmazni fogom, hogy kollegáim a lehető legnagyobb mértékben aknázzák ki a **képzési lehetőségeket** és minél nagyobb számban vegyenek részt a központi, regionális és helyi képzéseken. Támogatom azt is, hogy a kollegák önképzés keretében sajátos szaktudásra tegyenek szert. Ez utóbbi vonatkozásában nem csak az új szakmai ismeretek megszerzését, hanem a meglévő ismeretek feltérképezését is fontosnak tartom, annak a figyelemmel kísérését, hogy a bírók, titkárok és egyéb igazságügyi alkalmazottak milyen szakjogász vagy egyéb képesítéssel rendelkeznek. Mindennek az emberi erőforrásokkal való hatékony gazdálkodás és az ügyelosztási rend megalkotása körében is szerepe lehet.

Hasznosnak tartom az ítélőtábla területén kialakult regionális képzések gyakorlatát, ami a meghatározott tematikájú képzés mellett a személyes találkozásra figyelemmel a kötetlen szakmai tapasztalatcserét és tudásmegosztást is szolgálja.

Kiemelt fontosságú a bírák képzése mellett a jövő bíró generációjának, a fogalmazóknak és titkároknak a bírói hivatásra való felkészítése és ehhez kapcsolódóan folyamatos képzése, a bíróság oktatásfelelőisével és oktatásszervezőjével való szoros együttműködésben.

Felkészült bírók munkáját felkészült igazságügyi alkalmazottak tudják hatékonyan segíteni. A törvényszéken dolgozó bíró kollegák hosszú ideje közreműködnek úgy a fogalmazók és titkárok, mint az igazságügyi alkalmazottak, tanúgondozók képzésében és vizsgáztatásában. Ebben magam is hosszú ideje részt veszek és a bíró és titkár kollegáknak a képzésbe való aktív bevonását a jövőben is támogatom.

A kollegáim képzésekre ösztönzése és a képzésekben való aktív közreműködése mellett saját szakmai ismereteim elmélyítését is fontosnak tartom. Szakmai tudásom bővítése mellett - eredményes pályázat esetén - igazgatási ismereteim és a vezetői kompetenciáim fejlesztésére fogok törekedni.

Hasznosnak tartom a folyamatos kapcsolattartást a társszervekkel annak érdekében, hogy a jogalkalmazás során felmerülő problémákat több nézőpontból is megismerhessük. Az e körben Zala Vármegyében kialakult jó gyakorlat a továbbiakban is követendő. A büntetés végrehajtásra vonatkozó jogszabályok jelentősebb mértékű módosulása várhatóan a bv. szervekkel igényel a közeljövőben fokozottabb együttműködést.

IV.

Összegzés

Kinevezésem esetén kollégiumvezetőként az elődeim által megkezdett magas szintű szakmai munkát kívánom folytatni a pályaművemben megfogalmazott célok és prioritások figyelembe vételével. A rövid távú feladatok adottak, azokat meghatározza a kollégium 2024. évre vonatkozó munkaterve. A hosszú távú céljaim közül elsődlegesnek az időszerű és megalapozott ítélkezés fenntartását, az e téren tapasztalható kedvező mutatók további javítását tartom.

Hiszek abban, hogy a pozitív eredmények kiegyensúlyozott, nyugodt légkör, folyamatos személyes kapcsolattartás és szakmai támogatás biztosításával érhetők el.

A pályaművemben foglalt elképzelések és tervek megvalósításához kérem a büntető kollégium, a bírótársaim, a törvényszék igazgatási vezetőinek és az Országos Bírósági Hivatal elnökének a támogatását.

Zalaegerszeg, 2024. április 01.

Dr. Gaider Bálint

törvényszéki bíró